

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na volikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 25 kr. in do konca septembra pa 65 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne. Upravništvo.

Nemški jezik pa omika.

Svet ima o omiki druge misli, kakor naši Nemei. Po le-teh mislih bi bila omika najprej in najbolj v tem, da zna človek nemški. Francoz ne zna nemški, pa ni brez omike, tudi Anglež, Lah, Rus, Madjar ne zna nemški, toda omike mu človek ne more odreči, samo pri nas, v Avstriji velja druga: pri nas je nemščina in omika neki eno. Zato se suče pri nas vse okoli nemščine, izlasti še, če gre za šole. V štajarskem deželnem zboru se ne vpraša toliko, ali se otroci naučijo kaj v šolah, kolikor o tem, ali se učijo nemščine. V seji 23. dne 2. aprila jim je slov. poslanec, g. Fr. Robič to rahlo sicer, toda zadosti jasno oponesel, ter jim je v enem tudi pokazal, da je šola vendar-le še za kaj druga, kakor samo za nemščino. Njegove besede so bile te-le:

Visoki zbor! Da moj neposredni predgovornik (Schreiner) sprevidi, da še nismo izgubili vse mirnodušnosti, zato hočem s šolskimi zamudami začeti. Visoka vlada naj prevdari, ali bi ne kazalo stvari tako urediti, da bi se kaznovanje šolskih zamud povsod na ravno tisti način vršilo. Način, po katerem se sedaj šolske zamude pri okr. šol. svetih kaznujejo, je jako različen in je vsega pomiljevanja vreden. Mislim pa, da je vse to visoki vladi dobro znano, in torej o tem nê bodem dalje razpravljaj. Gledé na letno poročilo pa rečem, da sem z največjim obžaljevanjem v njem zapazil opombo:

»Naj ima pouk v nemškem, kot drugem deželnem jeziku dovolj uspeha«, — tako pravi letno poročilo za leto 1889/90 dež. šol. nadzornika za ljudske šole — temu ne zadostuje le spretnost v učenji, temveč pred vsem je treba učitelju tudi dobre volje. Žal, da se pri marsikaterem pogreša oboje, zlasti pa zadnje.

Gospoda moja! Prav močno obžaljujem, da je mož, ki je drugače čudovito delaven, sedaj, ko odstopi, zagnal kamen v slov. učiteljstvo (Posch: Gotovo je to zaslužilo!) Neki poslanec mi kliče: Gotovo je to zaslužilo, jaz pa trdim — in jaz sem imel 18 let s šolo opraviti — slov. učiteljstvo tega ni zaslužilo!

Gospoda moja! Kdor pravično in trezno sodi, tisti mora pripoznati, da so na spodnjem, kakor na srednjem in zgornjem Štajarskem prav dobre in slabejše šole, to je povsod tako; ako je pouk v nemškem jeziku pomanjkljiv, tedaj je gotovo pomanjkljiv tudi v drugih predmetih. Dobre volje toraj gotovo ne manjka, pač pa, kakor se je v prvem odstavku povdarjalo, znabiti spretnosti v poučevanju.

Visoki zbor! Nadalje še opozorim na to, da je poročilo dež. odbora o ljudskem šolstvu popolnoma jednostransko. Že moj predgovornik je omenil, da govori le o pouku v nemškem jeziku; jaz pa pogrešam v njem tudi sodbo o nravno-verski odgoji. To je gotovo dovolj važna stran ljudskega šolstva in zakaj se to niti s črkico ne omeni!

Poročilo pravi dalje, da je moral dež. odbor svoje obžaljevanje izreči, ker so vspehi v nemškem jeziku tako nepovoljni. Ob konci pa pravi dež. odbor, da če bi učna uprava samosvestno, z dobro voljo in odločno svoj smoter zasledovala — dobre volje ji pač ne manjka — tedaj bi se napake pri tem učnem predmetu kmalu odpravile. Da dobre volje vladi nikdar ne manjka, tega mi pač ni treba nadalje razpravljati. Mi smo vedno in pri vsaki priliki opazili, da je vlada na vaši strani.

Nadalje moram še spregovoriti o tem, kar je dejal

neposredni moj predgovornik (Schreiner) rekoč: »Da smo mi nepristranski, tega nam ne morete odreči«. Da, pred dvema dnevoma ste pokazali, kako ste nepristranski, ko niste pripustili, da bi bili na postajah po čisto slov. zemlji, tudi slov. napisi. Tako ste nepristranski! Nadalje, gospoda moja, sem imel mnogo priložnostij videti in izvedeti, kako ste nepristranski tam, kake so šole tam, kjer ste jih po raznih slučajih dobili v svoje območje. Kake so te šole v čisto slov. krajih, kjer sta dostikrat le dva ali trije učenci nemške narodnosti! Takoj od prve ure se otroci že v nemškem jeziku podučujejo. Mislim toraj, da vse to dovolj priča, koliko je vaše hvalisanje, da ste nepristranski vredno! Sedaj pa še o nasvetu, ki se nam je predložil. Priznati moram, da je predlog, ako se kar tako pogleda prav nedolžen in kdor ne pozna razmer na spodnjem Štajarskem, ta bi moral roki sklenoti in reči: No, kaj pa najdete v tem predlogu? V tem oziru tudi grofu Stürgkh-u, ki naših razmer ne pozna, nočem ničesar očitati in sem celó uverjen, da on za-se misli, da je hotel s tem predlogom res kaj dobrega doseči.

Gospoda moja! V tem predlogu se bere: »za nemški pouk posebno zaslužnim učiteljem se naj iz zaklada dež. šol. sveta davajo nagrade« — kaj je to? Kako naj to umemo, saj se vendar ve — še danes je brati v časopisu — da so se neki groši — nočem jih natančneje imenovati — na spodnjem Štajarskem kaj pogostokrat rabili, pa le-ti sedaj že usehavajo in zato je treba za take učitelje druge groše priskrbeti. Jaz pa sem prepričan, da slov. učiteljstvo po teh groših ne bode segalo, ono bode svojo dolžnost storilo, ne da bi vsprejemalo teh grošev!

Cerkvene zadeve.

Duhovno veselje v Konjicah.

Mnogo so se nasprotniki našega naroda in naše vere prizadevali in se še prizadevajo, da bi ločili naše ljudstvo od duhovnikov ter njim izpodkopali vpliv na ljudstvo. Pa hvala Bogu, naše verno in nepokvarjeno ljudstvo se ni dalo zapeljati v nastavljenе mu mreže, spoštuje veliko več, kakor nekdanj, tako tudi še sedaj, svoje duhovnike kot božje poslance. To svoje spoštovanje razodeva dobro naše ljudstvo ob izrednih prilikah, tako n. pr. če se duhovnik od svojih faranov poslovi ali kedar nastopi novo župnijo.

Da verni prebivalci staroslavne Konjiške nadžupnije ne bodo zaostali za drugimi Slovenci v spoštovanju in ljubezni do svojih duhovnikov, o tem pač ni bilo dvomiti. To svoje spoštovanje so javno pokazali zopet ob prihodu novega nadžupnika vlč. gosp. Jerneja Voh. Želimo, da ta vez ljubezni med farani in dušnim pastirjem ostane vedno nespremenljiva.

Le v kratkih potezah Vam popišem znamenite svečanosti, ki so se vršile v Konjicah, dne 18. junija ob prihodu in v nedelje, dne 19. junija t. l. ob prvem nastopu novega gospoda nadžupnika.

Najodličnejši prebivalec Konjičke nadžupnije, svetli knez Windischgrätz je poslal v soboto, dne 18. junija lastni voz, vprežen v čile konjičke, novemu gospodu nadžupniku nasproti do Vojnika. Ne vemo, ali so se

pred letošnjim letom že kateri Konjiški nadžupnik pripeljali v to svojo faro tako slovesno. Ob meji Konjiškega sodniškega okraja so pričakovali svojega dušnega pastirja najvplivnejši možje iz Konjiškega trga in okolice, njim na čelu tržki župan in načelnik Konjiškega okraja gosp. dr. Lederer in okoličanski župan g. Šepic. V Stranical pa je pričakoval gospoda nadžupnika svetli knez Windischgrätz sam. Preveseli Konjiški župljani postavili so ob meji Konjiške župnije preko državne ceste krasen slavolok z napisom: Presrčen pozdrav veselih faranov novemu dušnemu pastirju! Zaporedoma bilo je postavljenih še več drugih slavolokov in mlajev, hiše ob državni cesti bile so čedno okrašene, z lepimi vencii ovit je bil tudi drog pri Konjiški mitnici. Kaj pa, da je svirala ob prihodu tudi vesela godba in so gromeli močni možnarji izpod Konjiške gore! Poleg farne cerkve so postavili visok mlaj vdani farani, iznad katerega je vihrala naša narodna zastava. Pa tudi druge zastave, zlasti cesarsko, smo videli.

Ljudstva se je okrog farne cerkve v soboto popoldne vse trlo; tržke gospé, njim na čelu svitla kneginja Windischgrätz, so se poklonile ondi novemu gosp. nadžupniku. Mlada kneginja podala je gospodu krasen sopek. Navzoči so bili ob prihodu zraven domačih tudi nekateri sosedni gospodje duhovniki.

V nedeljo, dne 19. junija se je vršila cerkvena slavnost. Došli so malone vsi duhovniki iz Konjiške in štirje gg. župniki iz Novocerkovske dekanije, v kateri so gosp. Jernej Voh dozdej pastirovali (pri Sv. Martinu v Rožnem dolu). Navzoči so bili Celjski gosp. opat Fr. Ogradi, korar stolnega kapitola v Mariboru gosp. dr. J. Križanič, profesor bogoslovja gosp. dr. Fr. Feuš, dekan Slovenjebistriški gosp. A. Hajšek itd. Slovesni vhod v nadžupnijsko cerkev pa je jako poveličalo nad sto v belo oblečenih deklic, katere so nosile svoj križ in svoje bandero s prelepo sliko brezmadežnega spočetja Device Marije.

Celjski gosp. opat, ki so pred štiri meseci govorili nagrobno besedo pokojnemu nadžupniku vlč. g. Fr. Mikusa, predstavili so z vbranimi besedami Konjiškim župljanom njihovega novega dušnega pastirja.

Ni mi treba omenjati, da so gosp. nadžupnik po cerkvenem opravilu vsled opomina sv. apostola Pavla pokazali svojo nam sicer že od nekdanj dobro znano gostoljubnost ter zraven zgoraj omenjenih velečastnih gospodov še druge odlične občane in prijatelje povabili k svoji mizi. Veselice v nadžupniškem dvoru se je vdeleževal c. kr. okrajni sodnik Ledinek, predsednik notarijske komore za južni Štajar gosp. L. Baš itd. Še enega daleč na okrog dobro znanega gosta ne smemo zainolčati, ki se je radostnega srca vdeleževal Konjiških slavnosti, namreč častiljivi starček Matija Voh, oče gosp. nadžupnika.

Ali naj Vam zdaj še nastejem pristréne napitnice, ki so se pri slavnostnem obedu vršile »v zlatih Konjicah?« Bil bi zastoj, saj vem, da sem gosp. uredniku »Slov. Gospodarja« za svoj dopis prevzel precej veliko prostora, več, kakor sem začetkoma sam nameraval. Le to željo izrečem, ki se je one dni tolikokrat v Konjicah ponavljala: gospod nadžupnik, ki je to, osobito v naših dneh preimenitno in velevažno nadžupnijo v najboljši dobi svojega življenja nastopil, čvrst na duhu in telesu, naj to staroslavno nadžupnijo oskrbljuje in vlada v slavo Vsegamogočnemu, v čast naši domovini in v blagor svojim podložnikom prav mnogo, mnogo let!

Družbi sv. Cirila in Metoda je pristopil kot pokrovitelj s svoto 100 gld., vrli narodnjak g. dr. Fr. Stor, odvetnik v Ljubljani. Gosp. Anton Ostrožnik,

